(بامداد) چهارشنبه ۱۴ آذر ماه ۱۳۵۸ / ۵ دسامبر ۱۹۷۹

در گفتگو با «بامداد»:

عزالدین حسینی: با افتخار می گویم که من یک ایرانی هستم

* ترجیح میدهیم که در ایران مستقل با دیگر برادران خود زندگی کنیم نه در کردستان جدا از ایران.
* با تجربه تلخی که از گذشته داریم زیر بار هیچ قدرت و کشور خارجی نخواهیم رفت.
* بنظر من چپی‌ها به این زودی در ایران به قدرت نخواهند رسید و متعصبین مذهبی نیز بتدریج کنار خواهند رفت.

شیخ عزالدین حسینی

شیخ عزالدین حسینی در مصاحبه‌ای با خبرنگار «بامداد» ضمن تشریح آنچه در کردستان گذشت تاکید کرد: من مانند همه کردها، ایران را چون مادر دوست دارم و به آن احترام میگذارم و بگذشته کشورم افتخار میکنم. متن مصاحبه و پرسش و پاسخ‌ها به این شرح است:

بامداد ـ ممکن است واقعیت انچه را که در کردستان گذشته است بیان کنید.

عزالدین حسینی: واقعیت انچه که در کردستان گذشت این بود که در این جا یک آزادی و یک دموکراسی وجود داشت که نتوانستندآنرا تحمل کنند. بنابراین با بهانه های مختلف جنگ را به مردم تحمیل کردند. و عناصر ارتجاعی همسرای نزدیک شدن به دولت به هر توطئه‌ای کمت میزنند واقعه کردستان را بوجود آوردند.

بامداد ـ آقای حسینی قبل از وقوع جنگ آیا شما در این مورد به دولت هشدار داده بودید؟

عزالدین حسینی ـ بله من و دیگر رهبران گروههای سیاسی کردستان در آن موقع به مهندس بازرگان و دیگر مقامات مملکتی و حتی به امام در این

بقیه در صفحه ۹

عزالدین حسینی: با افتخار می گویم

بقیه ازصفحه اول

مورد تذکر دادم و حتی تلگرام هائی هم به آیت الله شریعتمداری و مهندس بازرگان مخابره نمودیم و حتی خود من در ملاقاتی که با امام داشتم با ایشان خواست های اصلی مردم کردستان و مسئله خود مختاری را عنوان کردم.

بامداد ـ آقای حسینی نظر شما در مورد قانون اساسی چیست.

عزالدین حسینی ـ من اساسا به قانون اساسی و تدوین آن اعتراض دارم و این مطلبی است که از روز اول نیز به آن اشاره کردم و اعلام داشتم. من به مجلس موسسان معتقد بودم نه مجلس خبرگان و چیزی که مهم است این است که یک قشر بخصوص این قانون را تهیه و تدوین کرده‌اند که حقیقتا نمیتواند رضایت همه قشرها را جلب نماید و دیگر اینکه در این قانون هیچ نامی از خلق کرد برده نشده و نماینده ای هم از طرف کردها در مجلس شرکت نداشته است لذا مفاد آن که اکثرا جنبه تحمیلی دارد مورد تایید خلق کرد نیست.

بامداد ـ آقای حسینی آیا در ماجرائی که گذشت از خارج بشما کمکی شد؟

عزالدین حسینی ـ قاطعانه میگویم که از هیچ کشوری، بخصوص شخص من، کمکی دریافت نکرده‌ایم. این مقاومت و جنبش خلق کرد بود و اسلحه ها، همان ها بودند که از اشغال پادگانها بدست ما افتاد. البته عده ای ادعا دارند که در این ماجرا از طرف کسانی و یا حتی ممالکی به ما کمک شده است و یا اینکه ما را تحریک نموده‌اند که اینجا این مسئله را کلا تکذیب میکنم و اعلام میدارم با تجربه تلخی که از گذشته داریم زیر بار هیچ قدرت و کشور خارجی نخواهیم رفت.

بامداد ـ آقای حسینی عده‌ای میگویند شما کمونیست هستید و عده‌ای هم از شما بعنوان یکی از اعضای ساواک منحله نام میبرند نظرتان در این مورد چیست؟.

عزالدین حسینی ـ من یک روحانی ـ مذهبی روشنفکر و آزادیخواهم که به عقاید و افکار دیگران احترام می گذارم و معتقدم که اگر کسی یا کسانی عقیده انحرافی دارند بایستی آنها را ارشاد کردو هدایت نمود، با فشارو زور نمیشود موضوعی را بکسی تحمیل نمود. اما تهمت‌هائی که به من میزنند نارواست، خلق کرد مرا می‌شناسد و در این مورد قضاوت خواهد کرد.

بامداد ـ آقای حسینی آینده ایران را چگونه می بینید.

عزالدین حسینی ـ من به آینده خوشبین هستم. نظام شاهنشاهی در ایران ریشه عمیقی داشت و در پنجاه سال گذشته مردم به حدی زیرفشار بوده‌اند که فکر می کردند این نظام و این زورگوئی تا ابد ادامه خواهد داشت. اما با همفکری و همگامی گروههای مختلف، انقلاب پیروز شد و آرزوی دیرین مردم برآورده شد و جمهوری جای گزین رژیم سلطنتی شد. انقلاب با همکاری تک تک مردم بدست آمد که در اینجا مسئله رهبری و ارشاد نیز بسیار مهم و قابل ملاحظه بود. بنابراین با سرنگونی رژیم سابق اکنون روح واقعی انقلاب در مردم بیدار شده است.

بامداد ـ آقای حسینی بنظر شما آینده ایران متعلق به کدام گروه است؟

عزالدین حسینی ـ بنظر من چپی‌ها به این زودی در ایران به قدرت نخواهند رسید و متعصبین مذهبی نیز تدریجا کنار میروند و احتمال دارد که یک حکومت آزادیخواه و دموکراسی تا حدودی که شرایط زمان و مکان ایجاب کند و همه جناحهای سیاسی در آن اجازه فعالیت داشته باشند بوجود آید.

بامداد ـ شما متهم به تجزیه طلبی شده‌اید در حالیکه بگفته خودتان طالب خود مختاری هستید و دولت نیز به شما پیشنهاد «خودگردانی» داده است. نظر شما چیست.

عزالدین حسینی ـ مسئله تجزیه طلبی کاملا بی اساس است. خواست خلق کرد خود مختاری است، از هر که در کردستان سئوال کنید که چه میخواهد اول به ایرانی بودن خود افتخار می کند پس از آن خودمختاری میخواهد واین خواست تازه‌ای نیست کردها سالهاست که برای آن مبارزه می کنند حتی در زمان شاه مخلوع ـ بطور کلی تجزیه طلبی به نفع ماتیست و ما ترجیح میدهیم که در ایران مستقل بادیگر برادران خود زندگی کنیم نه در کردستان جدا از ایران. ما خود مختاری میخواهیم.

بامداد ـ شما یک مذهبی هد ایرانی هستید یا یک وطن دوست مذهبی؟

عزالدین حسینی ـ من مانند همه کردها، ایران را چون مادر دوست دارم و به آن احترام می گذارم و بگذشته کشورم افتخار می کنم. در طول تاریخ ایران بارها مورد تاخت و تاز قرار گرفت و دیدیم که ممالکی که مثل ما مورد هجوم قرار گرفتند شخصیت و اصالت خود را از دست دادند، اما ایران مقاومت کرد و ایران باقی ماند و باقی خواهد ماند و من با افتخار می گویم که من یک ایرانی مذهبی کردستانی هستم.

بامداد ـ آقای حسینی چرا در طول درگیری بیشترین تلفات از سوی کردها به پاسداران وارد میشد.

عزالدین حسینی ـ اساسا همانطور که گفتم این یک جنگ تحمیلی بود و مسبب اصلی آن، پاسدارها بودند که بخواست دولت مرکزی برای کشتن خلق کرد به سراغ ما آمدند البته ارتش هم در این ماجرا شرکت داشت بخصوص در مورد استفاده از فانتوم‌ها و تانکها و سلاحهای بزرگ جنگی که پاسدارها قادر به استفاده از آن‌ها نبودند. اما چون بیشتر پاسدارها با کردها روبرو می شدند بنابراین تعداد کشته شدگان پاسدار بیشتر بود و من جدا می گویم اگر حتی کردهای دیگری هم به ما حمله می کردند ما با آنها مقابله می کردیم و آنها را می کشتیم بنا بر گفته قرآن و «قاتل فی سبیل الله الذین یقاتلونکم» بکشید آنها را که شما را می کشند؟

بامداد ـ دکتر قاسملو کیست آیا شما و ایشان یک زوج سیاسی تشکیل داده اید؟

عزالدین حسینی ـ قاسملو رهبر یک حزب سیاسی و مورد اعتماد مردم کرد است، در حالیکه من خود را فردی آزاد و متعلق به خلق کرد می دانم، دلیل این را که در همه جا نام ما با هم می آید نمیدانم چیست. ولی من شخصا او را بعنوان یک شخصیت سیاسی قبول دارم.

عزالدین حسینی: بهیچوجه

بقیه ازصفحه اول

دردها و مشکلات کردستان برده و حسن نیت نشان داده است ما نیز با کمال میل از این حسن نیت دولت استقبال میکنیم و برای گفتگو و مذاکرات سیاسی آمادگی کامل داریم، ولی من شخصا دو اصل را در مذاکرات سیاسی شدیدا رد میکنم. یکی سختگیری و بدبینی و دیگری سازش کاری در مذاکرات. هیچکدام از این دو اصل از نظر من قابل قبول نیستند. من راه حلی شرافتمندانه و راه حلی سیاسی و آبرومندانه را برای دستیابی بحقوق خلق کرد پیشنهاد میکنم و بهمین دلیل اوضاع کردستان را بسیار پراهمیت و حساس می بینم، زیرا که خلق مبارز کرد شهید بسیاری پیشکش تاریخ مبارزات کردستان نموده و اگر هیئت حاکمه ایران قبل از این جنگ و برادر کشی و خونریزی در کردستان واقع بینانه بمسئله کردستان مینگریست و برای مذاکره پیشقدم میشد شاید خیلی زود میتوانستیم به نتیجه برسیم، اما حالا به لحاظ موقعیت خاص که نتیجه این جنگ و خونریزی است مسلما گروههای سیاسی و خلق کرد میخواهند از طریق دیگری پشت میز مذاکره بنشینند و شدیدتر در مذاکره شرکت نمایند، اما گروههای سیاسی در کردستان باید باین مسئله توجه خاصی مبذول دارند که تفرقه و اختلاف و نا هماهنگی ایجاد نگردد، چون گروه و افرادی هستند که میخواهند مذاکرات را بمناقشات تبدیل نمایند و چون موفق نشده‌اند خلق قهرمان کردستان را در میدان جنگ از هم دور کنند تلاش فراوان دارند که در میدان صلح و آشتی به نیت خود دست یابند و اختلاف و دو دستگی بوجود آورند، بهمین لحاظ ما تلاش زیادی بعمل آوردیم که از بین سازمانها و گروهها و احزاب سیاسی شورائی تشکیل گردد که مانعی در راه ایجاد هر گونه راه نفاق و تفرقه و اختلاف در مذاکرات سیاسی شود و بدین ترتیب اوضاع فعلی کردستان هم از نظر دولت حساس است و هم برای خلق کرد دارای اهمیت است، امیدواریم با یاری مردم مبارز کردستان هردو بتوانیم از این مراحل حساس و مهم استفاده نمائیم و این فرصت را از دست ندهیم و به تفاهم کامل برسیم.

س - تا بحال با هیئت حسن نیت دولت چند بار مذاکره داشته و به کجا رسیده اید؟

ج - من شخصا دو بار با هیئت حسن نیت دولت مذاکره و گفتگو نموده‌ام، بار نخست در روستای «بن خلفه» و بار دوم در روستای «بیوران». در هر دو مذاکره جناب داریوش فروهر تشریف داشته‌اند، ولی بار دوم عده‌ای از وزراء هم در مذاکره حضور یافتند و گفتگوهای زیادی انجام دادیم و آنها نظرات خوبی ارائه کردند ما هم بنوبه خود نظرمان خوب بوده ویکبار هم عده‌ای از سران ارتشی مثل فرمانده ژاندارمری کل کشور و فرمانده غرب کشور برای مذاکره آمده بودند که آنان تاکید داشتند فقط با من مذاکره داشته باشند اما من بآنان عرض کردم که من به تنهائی مطرح نیستم و باید حزب دموکرات و دیگر سازمانهای سیاسی و مترقی کردستان در یک میز واحد بنشینیم و مذاکره و گفتگوی سیاسی بعمل آوریم و شرایط مذاکره را کلا منوط بانحلال سپاه پاسداران در شهرهای کردستان و متوقف نمودن نقل و انتقالات نظامی کرده بودیم تا آنزمان که مذاکره به نتیجه قطعی برسد.

س - تا چه حدی بمذاکرات سیاسی با هیئت حسن نیت دولت خوشبین هستید؟

ج - ما از جانب خودمان آمادگی کامل برای گفتگو و مذاکره سیاسی داریم، چنانکه گفتم این جنگ و خونریزی را واقعا تحمیلی میدانم و بهیچوجه مایل نیستم برادر کشی ادامه یابد.

جدا شخص خودم بینهایت متزجرم که یک انسان سینه انسان دیگری را هدف گلوله قرار دهد و از کشتن انسانی بدست انسان دیگر شدیدا بیزارم. من برای اینموضوع بسیار ناراحت و متاثر و متاسفم و امیدوارم هر چه زودتر این برخورد و درگیری و برادر کشی در کردستان به اتمام برسد اما این بدان معنا نیست که ما از حقوق خودمان صرفنظر کنیم، اما راه حل سیاسی را کاملا بر راه حل نظامی ترجیح میدهیم و بسیار مایلیم از طریق گفتگوهای سیاسی به حقوق مشروع خود برسیم، ما برای مذاکره آمادگی کامل داریم و از حسن نیت کامل نیز برخورداریم و قدمهای اساسی هم برداشته‌ایم و این وظیفه دولت است که گامهای خود را در راه حل مسئله کردستان استوارتر و قاطع تر نماید و حسن نیت خود را به اثبات رساند تا خلق کرد بحقوق مشروع خود دست یابد.

س - اگر دولت کلمه (خودمختاری) را نپذیرفت و آنرا بنام و یا کلمات دیگری پیشنهاد کرد آیا شما آنرا خواهید پذیرفت.

این مسئله بستگی دارد بآنچه که ما خواستار آنیم و برای آن مبارزه کرده و شهید داده ایم، چون دولت آنچه را که ما خواهان آن هستیم و یا بما میدهد و یا از دادن آن خودداری میکند. اگر واقعا آن حقوق و اختیاراتی که ما خواستار آن هستیم بما واگذار شود نام آن چندان تاثیری در برندارد ولی من بعنوان یک کرد میگویم چرا باید نام خودمختاری نباشد که تمام زنان و مردان آزاده کردستان بدان دلخوش کرده‌اند و چرا باید کلمه خودمختاری که با ذکر آن گونه‌های دختران و پسران کرد را سرخ رنگ و شاداب میکند و کودکان کرد را بشاش و شادی آفرین مینماید نباشد واگر دولت واقعا از آن امتناع میورزد هرنامی برخواسته ما میدهد حاضریم آنرا قبول کنیم، مسئله نام و کلمه مطرح نیست.

خودمختاری البته حداعلا دارد و مراحل متفاوتی نیز دربردارد، مراحل اعلای خودمختاری تصور نمیشود، و در یک مرحله و چهار چوب خاصی بوجود آید، اما حقوقی که ملت کرد خواستار آنست و این دولت قادر است آنرا واگذار نماید مابدان راضی و خشنود هستیم، اما این هم کم نیست و ما طرحهای گوناگونی به دولت ارائه داده‌ایم، طرحهای متعددی نظیر طرح ۸ ماده‌ای که بهمراه حزب دموکرات تنظیم کرده‌ایم، طرحی که به تنهائی حزب دموکرات ارائه داده، طرحی که در کنفرانس خلقها مطرح شده و طرحی که در این اواخر شخصا ارائه نمودم که همگی به دولت تقدیم شده و دولت هرکدام را که برایش آسان و ساده میباشد و قادر است اختیارات آنرا بماواگذار نماید قبول میداریم و بدان راضی هستیم.

س - نظرتان بطور کلی راجع به سازمانها و گروهها و احزابی که در کردستان فعالیت میکنند چیست؟

ج - من واقعا مایل نیستم در باره یک گروه و یا یک سازمان خاصی اظهار نظر نمایم، زیرا تمام گروههای سیاسی که در کردستان فعالیت میکنند به این شرط که در راه سربلندی و سرافرازی خلق کرد گام بردارند و در راه آزادگی و استقلال ایران مبارزه نمایند و از حقوق مسلم خلق کرد دفاع کنند در نظر من از احترام ویژه ای برخوردارند.

اما هر گروه و دسته و جناحی که محافظه کار ووابسته و سازش کار باشد از دید من بی ارزش است و من باین صورت که یکی از آنها را مورد انتقاد قرار دهم و دیگری را مورد تمجید و تعریف نمایم در این باره بحث نمیکنم، زیرا این را مکررا تذکر داده‌ام که من وابسته به هیچ گروه و دسته و حزب و سازمان بخصوصی نیستم و بازهم تاکید میکنم، اما با تمام وجود خود را وابسته بخلق قهرمان و مبارز کردستان میدانم.

س - در یکی از هفته نامه‌ها آمده بود که یکی از خواسته‌های شما انحلال مجلس خبرگان بود نظرتان در اینمورد چیست؟

ج - بله این خواسته در نزد من محفوظ است، ولی شرط مذاکره و گفتگوی سیاسی در راه به دست آوردن خودمختاری نیست. من کلا با این قانون باین شیوه مخالفم و این نظر شخصی خود من است زیرا اعتقاد دارم این قانون دارای نقائص فوق العاده ای است و موارد زیادی در آن بچشم میخورد که نبایستی در آن وجود میداشت و این خواست کلی و شخصی خودم میباشد و ارتباطی با مسئله کردستان و گفتگوهای سیاسی ندارد.

س - در مذاکره با هیئت حسن نیت دولت آیا قطعنامه مشهور ۸ ماده ای سنندج و مهاباد هم مطرح شده است؟

ج - هیچ خواستی نیست که در قطعنامه ۸ ماده ای سنندج و مهاباد وجود نداشته باشد زیرا طرحهائی که ما به دولت تقدیم داشته‌ایم ممکن است در عبارات و اصل و مضمون با هم متفاوت باشند ولی محتوا و چارچوب کلی همه آنها یکی است و هیچ فرقی با هم ندارند و باید بگویم در مسئله خودمختاری هیچ سازمان و گروه و حزبی باهم اختلاف ندارند و سه مورد مشخص را میتوانم نام ببرم که یکی اینکه ما برای مذاکرات سیاسی با دولت حاضریم، دوم اینکه ما از آن جهت مذاکره میکنیم که به نتیجه قطعی برسیم، و سوم اینکه ما میخواهیم برای کردستان خودمختاری بدست آوریم. جماعتی نا آگاه و جماعتی آگاه که وابسته به رژیم سابق هستند بمنظور بوجود آوردن تفرقه و اختلاف و برای اینکه خللی بفضای سالم و پراهمیت مذاکرات سیاسی وارد آورند بیجهت سخن پراکنی میکنند که مثلا فلان حزب آن مورد را نمیخواهد و فلان گروه آن مورد را میخواهد و یا فلان شخص اینطوری میخواهد، اینان میخواهند کردستان عزیز ما را پناهگاه توطئه گریهای مغرضانه خود قرار دهند همه ما با تمام قوا و نیرو مایل به مذاکره هستیم و بهمین علت گفتگوهای سیاسی بعمل میآوریم تا در راه بدست آوردن حقوق مسلم خلق کرد یعنی خودمختاری به نتیجه قطعی برسیم و بهیچوجه هم سختگیری و تندروی نمیکنیم، ولی از خود، سازش کاری و بی غیرتی و بیعرضگی هم نشان نمیدهیم.

پیام من خطاب بخواهران و برادران هموطن ایرانی اینست که آنان باید بدانند که ما خلق کرد جزو ملت ایران هستیم و خود را ایرانی میدانیم و خلق کرد خود را ملتی مسلمان میداند و حقی را که درخواست میکند حقوقی است مشروع و مسلم و تاریخی و ملت مبارز ایران باید کاملا آگاه باشند وفریب افرادی را که درون دولت رسوخ کرده‌اند و یا در میان آنان قرار گرفته‌اند و جنگ خواه و آشوب طلب هستند و میخواهند در کردستان عزیز ما هرج و مرج ایجاد گردد نخورند، اینان با تبلیغات شوم و گسترده خود ادعا میکنند که حقوق خلق کرد مشروع نیست، و یا خلق کرد میخواهد از ایران جدا شود و یاکافر است و مسلمان نیست، نباید فریب اینان را بخورند آنان را از میان خود خارج سازند و آنها را سرکوب کنند، زیرا ما ایرانی هستیم و ایرانی و مسلمان خواهیم زیست و ملت ایران باید بیدار باشد که این اشخاص انحصار طلب و جنگ خواه و آشوبگر هستند که فقط در جهت حفظ منافع خویش از انقلاب عظیم ایران بهره برداری می کنند.

پیام من بخلق کرد اینست که باید بدانند موقعیت فعلی بسیار مهم و حساس و سرنوشت ساز است، حقوقی که سالها در راه تحقق آن مبارزه نموده و بزندان افتاده‌اند و در بدری و آوارگی را متحمل شده‌اند و شهید داده و در جنگ ناخواسته و تحمیلی ایستادگی کرده و در برابر حملات بیرحمانه از خود شجاعت و پایمردی نشان داده‌اند و باید این مسئله را نقطه عطفی در تاریخ مبارزات کردستان بدانند، نباید بماجراجویان فرصت بدهند و نباید به محیط سالم و قابل اهمیت مذاکرات سیاسی بدبین باشند و باید کاملا این آمادگی را داشته باشند که با آغوش باز وگرم از مذاکرات و گفتگوهای سیاسی استقبال کنند، تا از این راه صلح آمیز و آشتی پرور بحقوق مشروع خود دست یابند و بایستی هشیار باشند بمانند ایام درگیری و جنگ تحمیلی که از خود پایمردی و مقاومت نشان دادند و وحدت و یکپارچگی و تشکل خود را حفظ نمودند باید در راه مبارزات سیاسی هم وحدت و اتحاد خود را حفظ کنند و فریب افراد ماجراجو را نخورند و به وحدت کلمه همچنان وفادار باشند.